

**Hyvinvointiyksikön
hankemessut 22.9.2025
Lahti**

Hyvinvointiyyksikön hankemessut 2025

22.9.2025

Juha Hertsi

Ajankohtaisia

- Geopolitiikka ja maailmantalouden epävakaus jatkuu
- Suuret uudistukset: VOS –valtionosuus, VAU –aluehallinto EVK Kaakkois-Suomi, TE- ja hyvinvointialueet
- Talouden realiteetit Suomessa; maakuntien ja kuntien väliset kehityserot
- Seuraava EU:n ohjelmakausi 2028-2034 (MFF) Euroopassa, Suomessa ja alueilla
- Maakuntastrategia 2050+ päätetty ja laaditaan maakuntaohjelma syyskaudella
- Maakuntakaava 2060 luonnos syyskuulla
- Liiton ja maakunnan esittelyvideo

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

TYÖLLISYYS →

Työttömyysaste

15,0

* 14,5 %

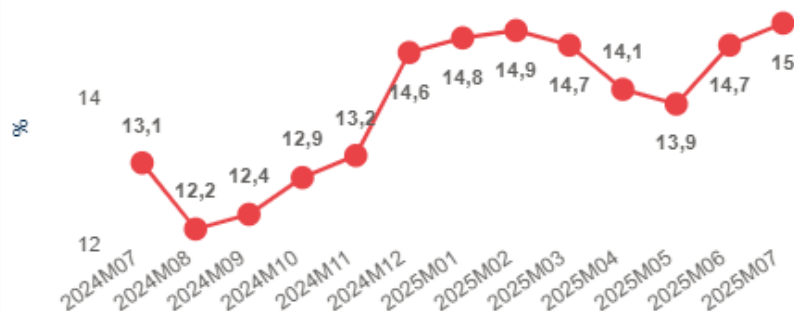
Työttömät

13938

* 14,3 %

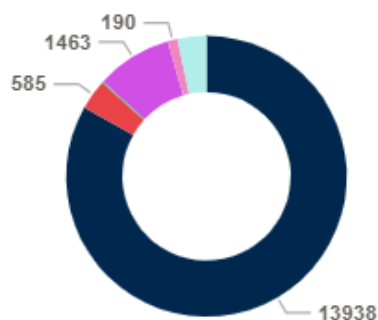
Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta

MK07 Päijät-Häme

Laaja työttömyys 18,1 %

- Työttömät työnhak...
- Omaeht. opiskelu
- Työkokeilussa
- Työllistettynä olev...
- Työvoimakoulutus
- Valmennuksessa
- Vuorotteluvapaan ...
- Kuntouttavassa ty...

VÄESTÖ →

Väkiluku

204809

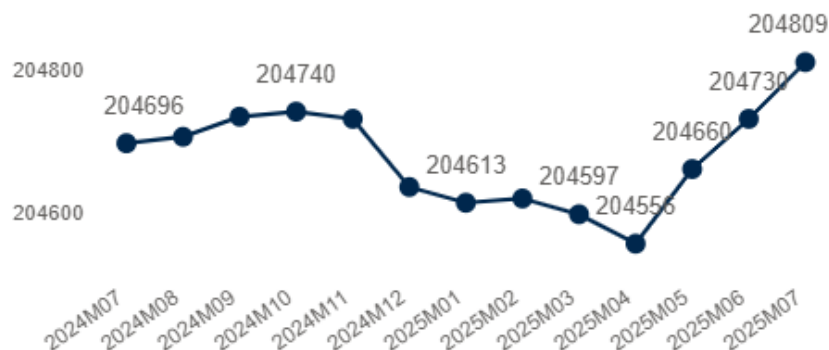
* 0,1 %

Työvoima

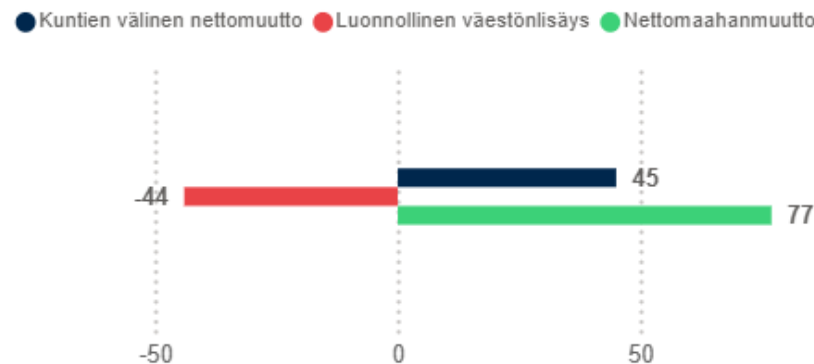
92807

* -0,0 %

Väestökehitys vuoden aikana

Väestömuutos

ELINKEINO →

Uudet avoimet työpaikat

593

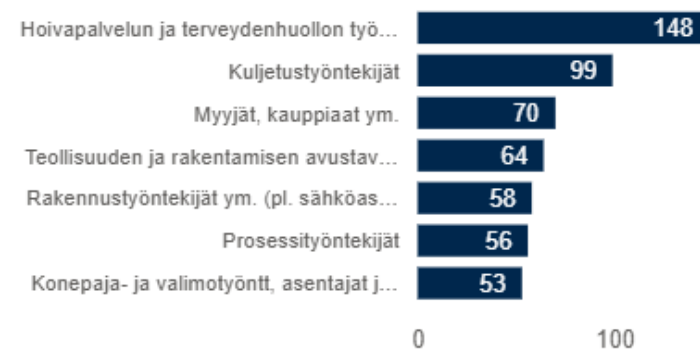
* -19,2 %

Avoimet työpaikat

981

* -29,7 %

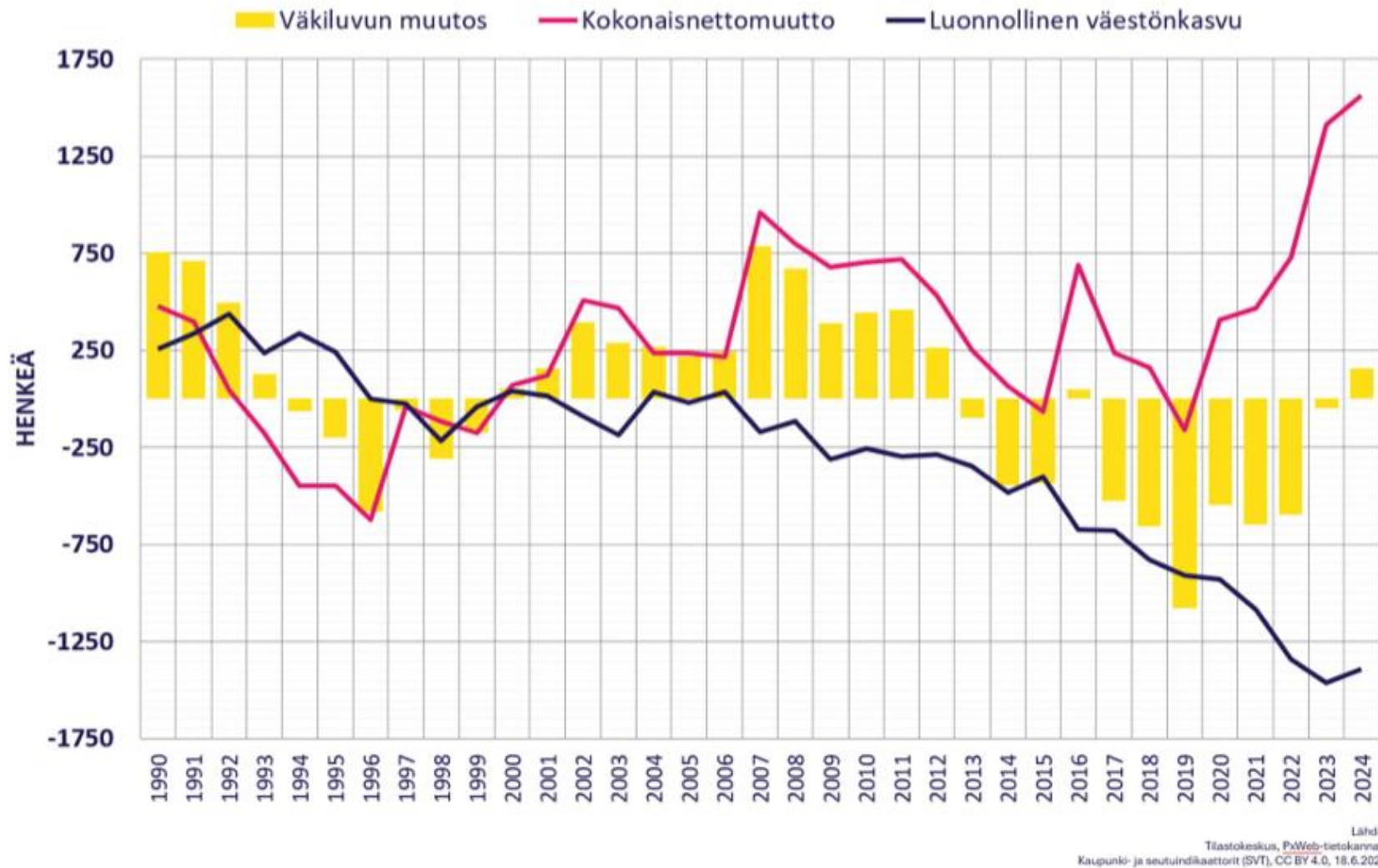
Avoimet työpaikat ammateittain

Yritysten toimipaikat

Väestömuutokset

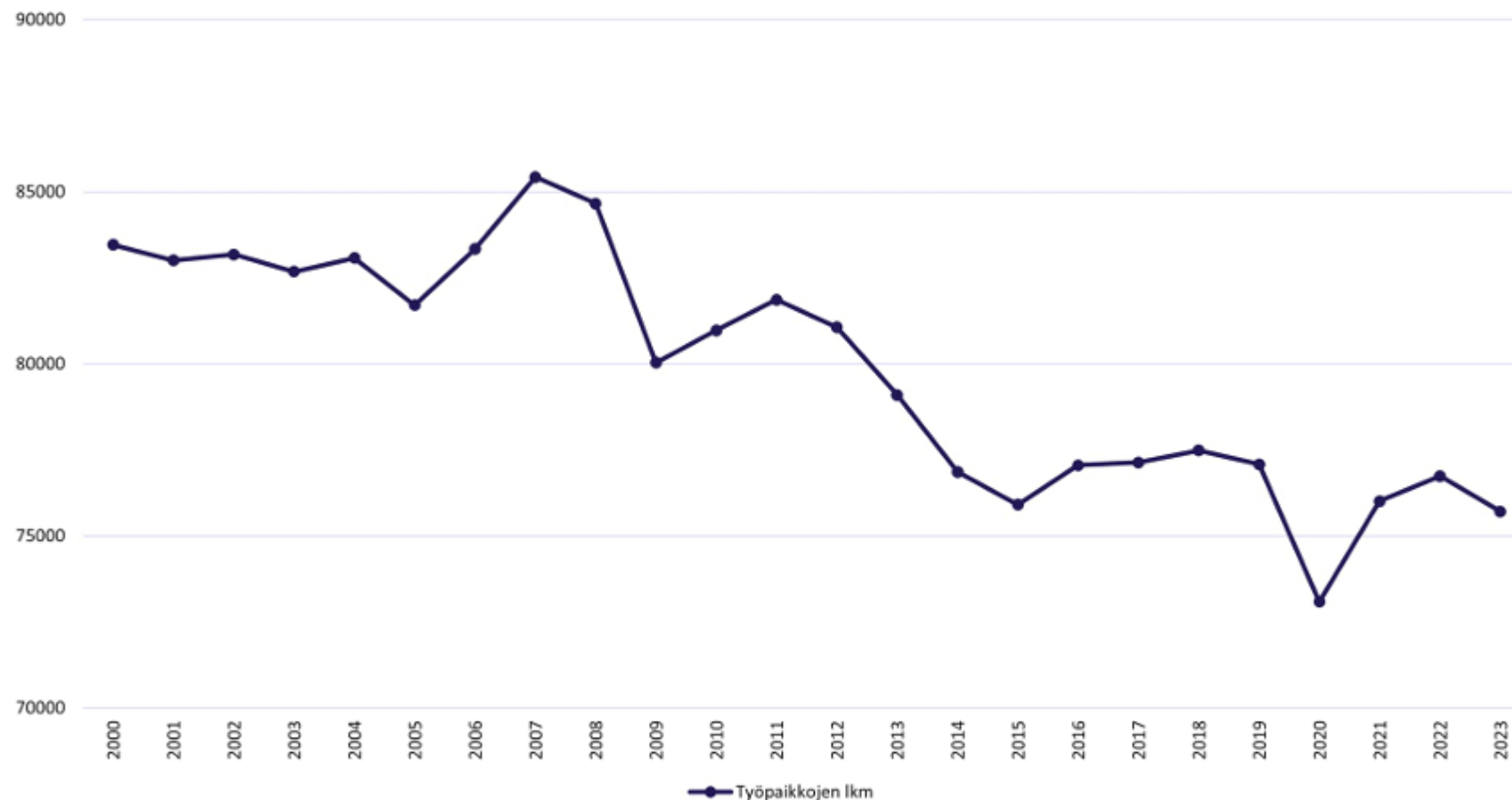
Väestömuutokset Päijät-Hämeessä vuosina 1990–2024

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Työpaikat

Työpaikkojen lukumäärä Päijät-Hämeessä 2000-2023

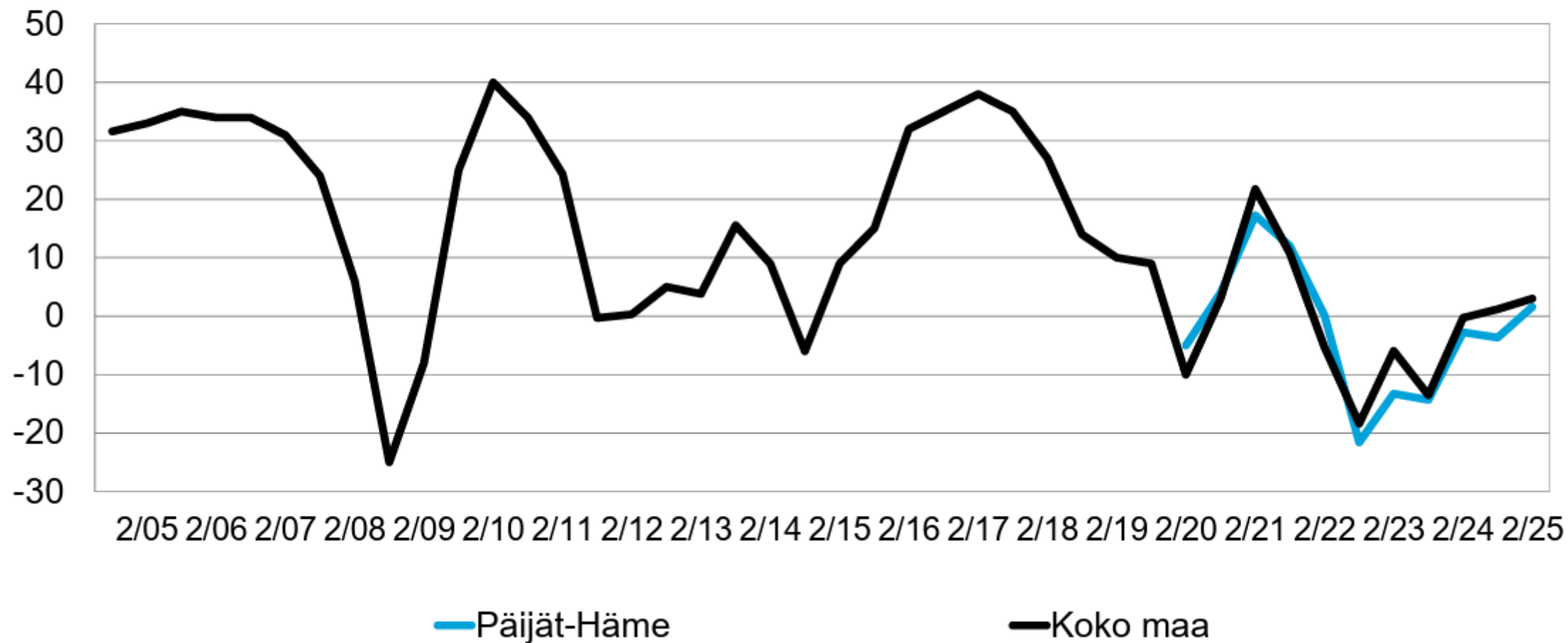

Työpaikkojen lukumäärän kehitys Päijät-Hämeessä 2000-2023

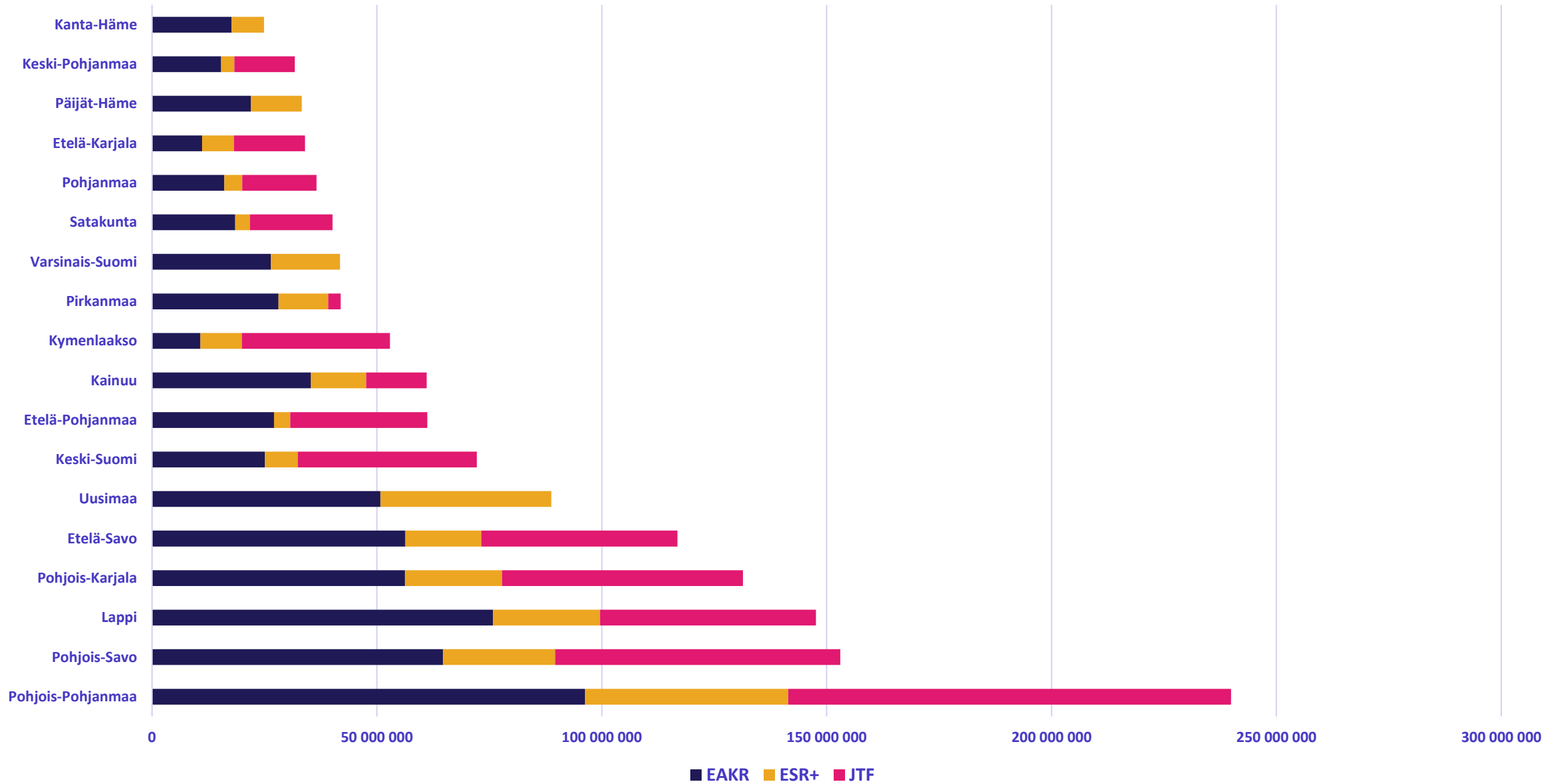

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

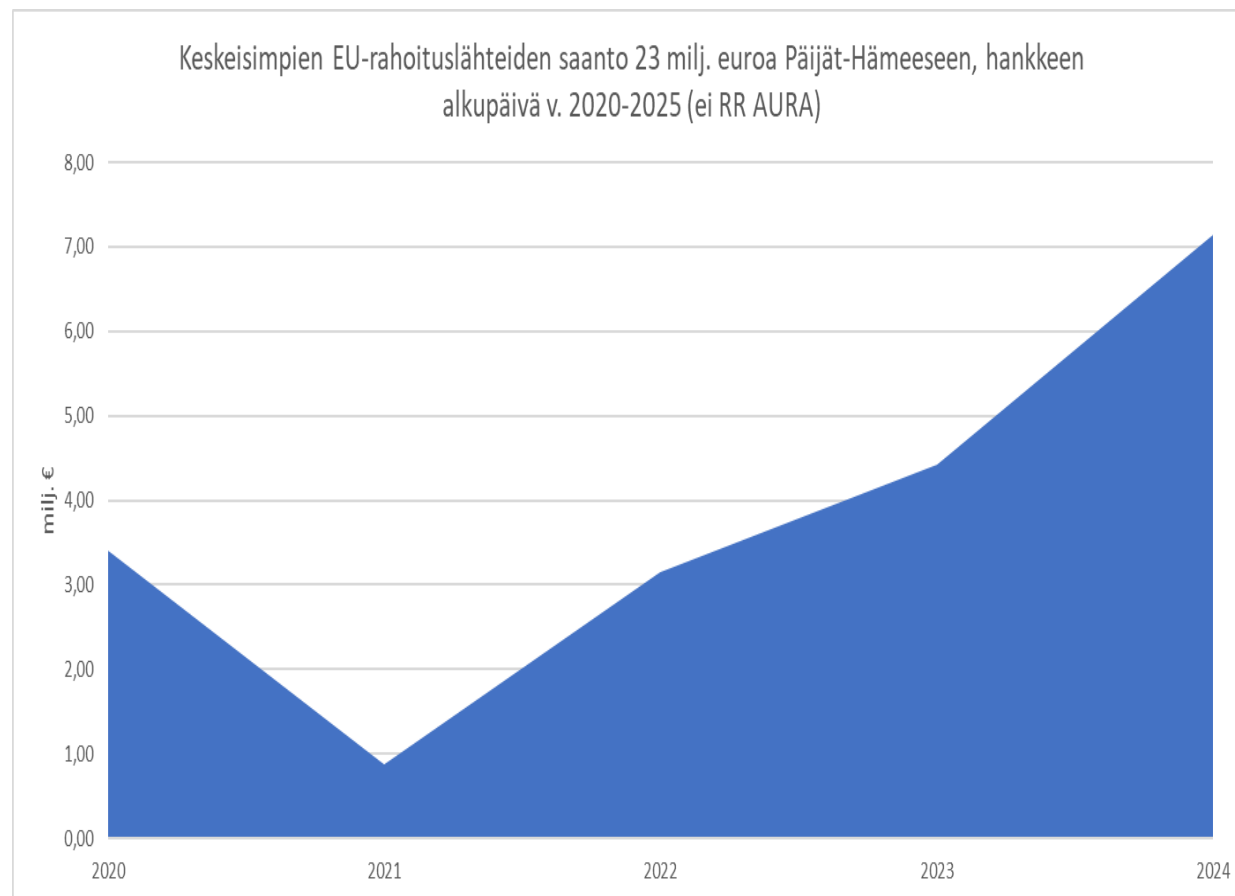
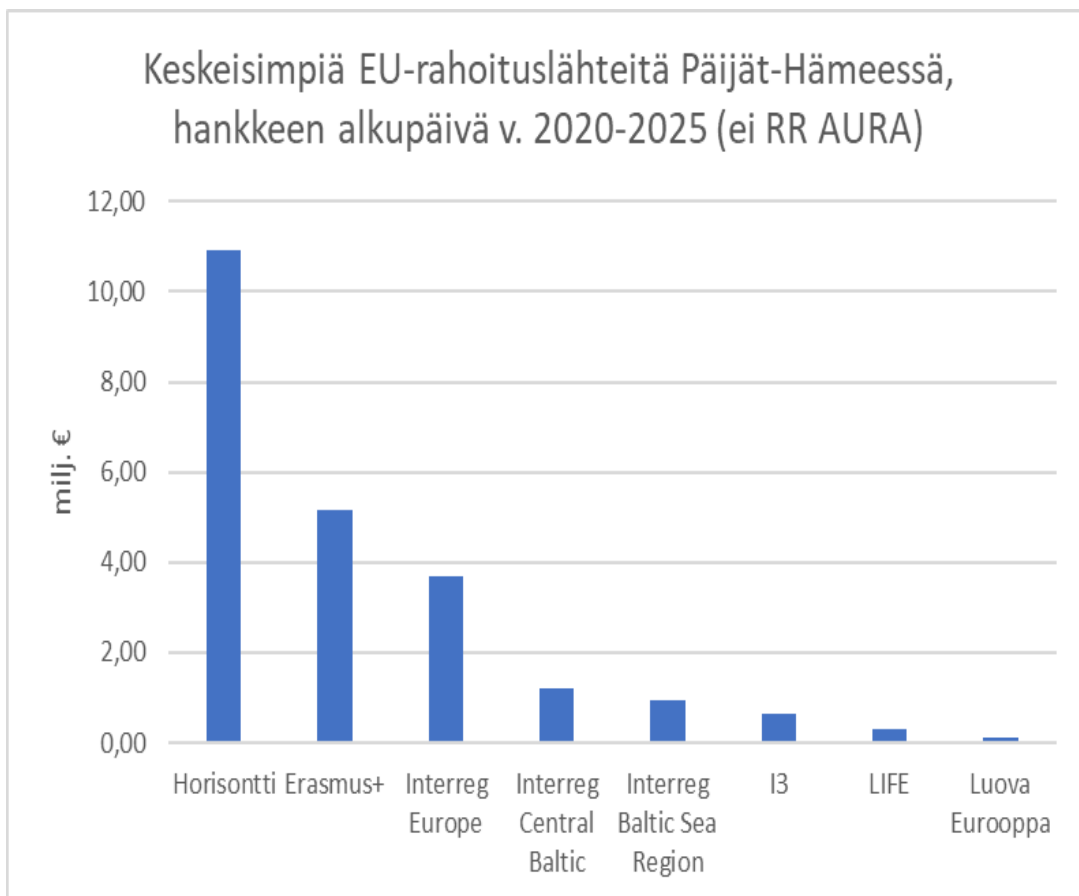
2. Yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana, saldoluku (%)

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027

Ulkoisen EU-rahoituksen saanto 2020-2025

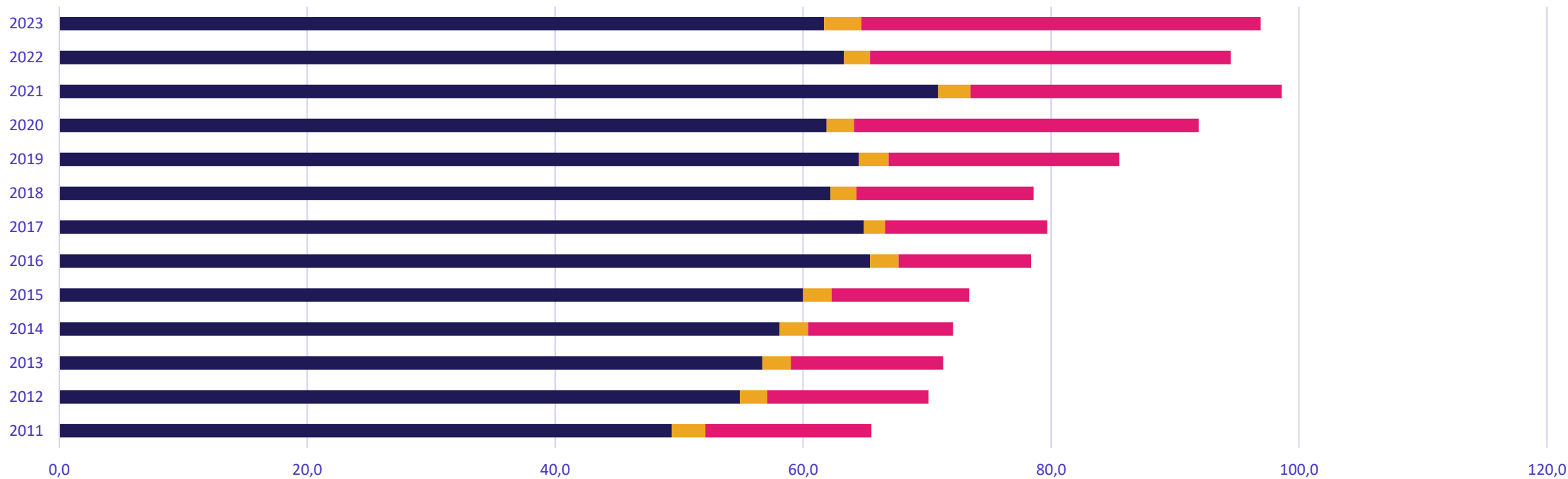
Suuntaa antava kartoitus 16.6.2025

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

TKI-menot 2011-2023

Päijät-Hämeen tutkimus- ja kehittämistoiminnan meno vuosina 2011-2023 milj. euroa

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
■ Yrityssektori	49,4	54,9	56,7	58,1	60,0	65,4	64,9	62,2	64,5	61,9	70,9	63,3	61,7
■ Julkinen	2,7	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	1,7	2,1	2,4	2,2	2,6	2,1	3,0
■ Korkeakoulut	13,4	13,0	12,3	11,7	11,1	10,7	13,1	14,3	18,6	27,8	25,1	29,1	32,2

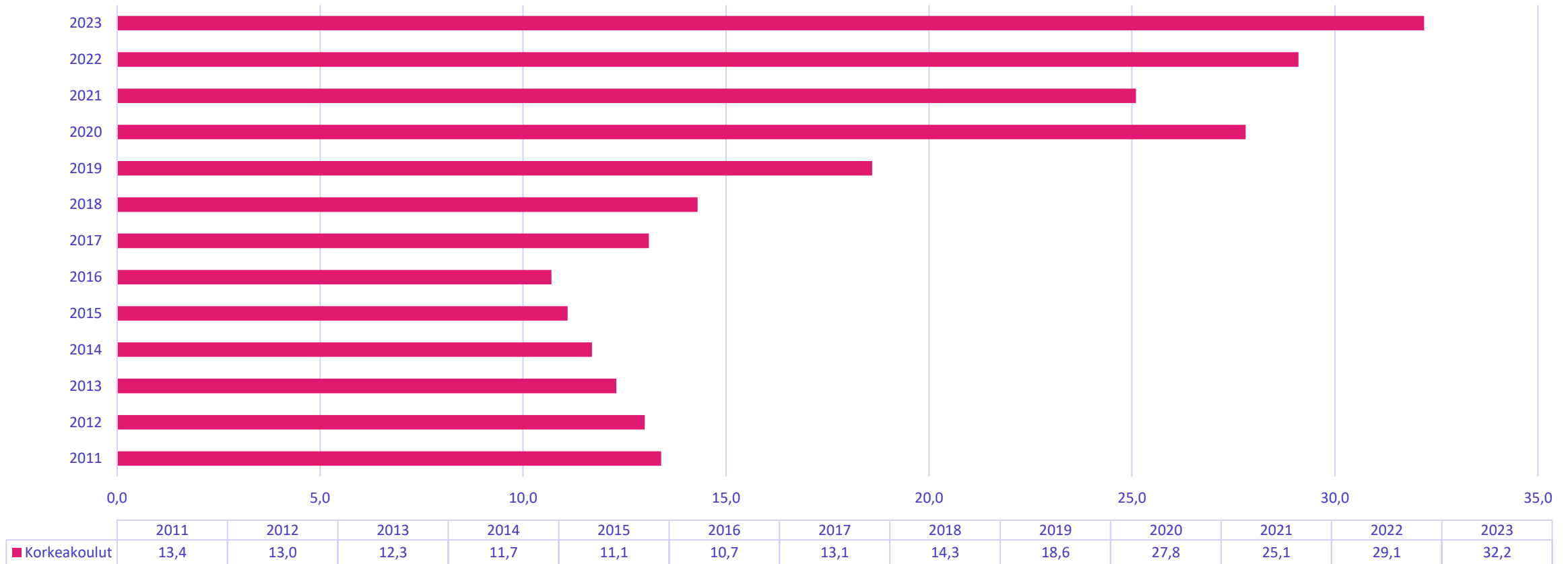
■ Yrityssektori ■ Julkinen ■ Korkeakoulut

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

TKI-menot 2011-2023

Päijät-Hämeen tutkimus- ja kehittämistoiminnan meno vuosina 2011-2023 milj. euroa

■ Korkeakoulut

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Maakuntastrategian visio ja päätavoitteet

Päijänteen verran parempi

Päijät-Häme hakee strategialla kilpailuetua – olemme monessa asiassa parhaita ja aina Päijänteen verran muita parempia.

Päätavoitteet

1. **Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestävydestä**
2. **Tilaa luonnolle, luovuudelle ja puhtaalle teollisuudelle**
3. **Päijänteen verran parempaa elämää**

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Päijät-Häme
2000
2025
2029
2050

Vuosi 2000	Vuosi 2025	Vuosi 2029	Vuosi 2050
Asukkaita 204 912	Asukkaita 1/2025 204 635	207 253	220 000
Korkeakouluopiskelijoita, joista vieraskielisiä (arvio) 2 000 / 40	 8 000 / 1 800	10 720 / 3 108	25 000 / 10 000
Työttömyysaste 15,10 %	 13,70 %	12,45 %	6,00 %
Yrityksiä 9 000	 23 627	24 646	30 000
TKI-menot 20 milj. euroa	 100 milj. euroa	200 milj. euroa	500 milj. euroa

MITTARIT:

- TKI-henkilöstö, TKI-menot, aloittaneet yritykset, patenttihakemukset
- Valmistuneet korkeakouluopiskelijat, vieraskieliset korkeakouluopiskelijat, korkeakouluista valmistuneiden vieraskielisten sijoittuminen alueelle
- Vienti

LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijat Lahdessa. Kuva: Aku Mattila.

Tavoite 1: Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestävyydestä

- Alueen kansainvälisesti laadukkaat TKI-resurssit viisinkertaistuvat rohkeilla, kestävillä avauksilla.
- Lahti on Euroopan kansainvälisimpiä opiskelijakaupunkeja. Kansainvälisten osaajien määrä ja jäämä alueelle vähintään viisinkertaistuu.
- Kansainväliset ja kansalliset kumppanuudet vahvistavat alueen osaamista ja elinkeinoelämän arvoketjuja. Vienti kolminkertaistuu.

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Älykäs erikoistuminen – maakunnan kasvun ja kansainvälistymisen kärjet

Kärjet: Sportti, ruoka ja juoma sekä älykäs valmistus. Läpileikkaavana periaatteena on kestävyys.

Sportti

- Urheiluun, liikuntaan ja fyysiseen aktiivisuuteen liittyvä liiketoiminta, teknologia, osaaminen ja tapahtumat
- + Laajemmat teemat kuten hyvinvointiteknologia, terveys- ja luontoliikunta, luontomatkailu ja niihin liittyvät palvelut

Älykäs erikoistuminen – maakunnan kasvun ja kansainvälistymisen kärjet

Ruoka ja juoma

- Koko ketju pellolta pöytään eli ruokajärjestelmä, esimerkiksi elintarvike- ja juomateollisuus, ravintola- ja kahvilatoiminta, ruokiin ja juomiin liittyvä luova toiminta ja kulttuuriperinnön sekä alkutuotannon uudet innovaatiot

Älykäs valmistus

- Olemassa olevat klusterit, muun muassa Lahti GEM, Lahden seudun meriklusteri ja rakentamisen klusteri
- Tilaa uusille aloitteille esimerkiksi kaksikäyttöteknologiassa ja teollisessa AI:ssa

MITTARIT:

- Kasvihuonepäästöt, yhdyskuntajätteen kierrätysaste,
- Vesistöjen laatu, suojelualueiden määrä ja pinta-ala
- Yritysten jalostusarvo

Päijänteen kansallispuistoon kuuluva Kelvenne sijaitsee Padasjoella.
Kuva: Hannu Vallas.

PÄIJÄT-HÄME

luonnostaan vihreä Päijät-Hämeen liitto

luonnostaan vihreä hiilineutraali kiertotalouden edelläkävijä

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Huhtikuu 2024

Vihreä siirtymä ulottuu kaikkiin yhteiskunnan toiminnan osa-alueisiin, kuten teollisuuteen, energian- ja ruoantuotantoon, hyvinvointiin, liikkuemiseen sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen.

Päijät-Hämeen vihreän siirtymän ohjelma tarkentaa Päijät-Hämeen maakuntastrategiaa ja on suunniteltu ohjaamaan alueen kestävyysmurrosta, tukien toimijoita hiilineutraalisuuden- ja kiertotaloustavoitteiden saavuttamisessa.

Päijät-Hämeen vihreän siirtymän ohjelman tavoitteet:

1. Hiilineutraali Päijät-Häme 2030
2. Kiertotalouden saavuttaminen
3. Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen

Tavoitteiden runkoehdotus ovat ilmastomuutoksen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuus, sosiaalisen kestävyys ja huoltovarmuus.

ENERGIA

"Puhdas energiatuotanto on tärkeä osa ympäristön kestävyyttä ja huoltovarmuutta. Tavoitteena on siirtyä uusiutuviin energialähteisiin." **Avainasiat:** energiatehokkuus, uusiutuvat energiat, energian ja lämmön säästäminen

METSÄT JA MAANKÄYTTÖ

"Metsät ovat keskeinen osa luonnon monimuotoisuutta ja hiilinielua. Tavoitteena on edistää metsien kestävästä käytöstä ja maankäytön suunnittelusta." **Avainasiat:** metsien hoito, maankäytön suunnittelu, luonnonvarojen säilyttäminen

LIIKENNE

"Kestävän liikenteen tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä ja parantaa liikenteen turvallisuutta ja laatua." **Avainasiat:** julkisen liikenteen kehittäminen, kestävä matkailu, liikenteen turvallisuus

KESTÄVÄ RUOKA-JÄRJESTELMÄ

"Kestävän ruokajärjestelmän tavoitteena on varmistaa riittävä ja turvallinen ruokatuotanto ja jakelu." **Avainasiat:** paikallisen ruokatuotannon edistäminen, ruokajätteen kierrätys, eläinten hyvinvointi

MATERIAALI-KIERROT

"Kiertotalouden tavoitteena on vähentää materiaalin käyttöä ja edistää materiaalin kierrätystä." **Avainasiat:** kierrätys, uusiutuva materiaali, kierrätysinfrastruktuuri

Liikenne: Päijät-Häme

Tavoite 2: Tilaa luonnolle, luovuudelle ja puhtaalle teollisuudelle

- Päijät-Häme on hiilinegatiivinen ja luontopositiivinen täyden kiertotalouden maakunta, jossa on tilaa uudistuvalla teollisuudella.
- Puhdas luonto, maaperä ja vedet mahdollistavat kestävän tuotannon ja palvelut.
- Luovuus, kestävä muotoilu ja uudet teknologiat ja nostavat yritysten jalostusarvoa kaksinkertaiseksi ja edistävät digitalisaatiota.

MITTARIT:

- Yrityskanta ja työllisyysaste
- Tapahtumien ja matkailun volyymi: yöpymiset, sertifikaatit
- TEAviisari, vähintään 100 Mbit/s kiinteä laajakaistayhteys

Kemppi on perheyritys, jonka pääkonttori on Lahdessa. Kuva: Kimmo Syväri.

Tavoite 3: Päijänteen verran parempaa elämää

- Olemme yrittäjyyden maakunta, jossa työtä ja toimeentuloa syntyy kylissä ja kaupungeissa. Päijät-Häme kasvattaa eniten yritysten määrää ja työllisyysastetta Suomessa.
- Salpausselkään nojaava Päijät-Häme on kestävän matkailun, tapahtumien ja elämysten ykköskohde Suomessa. Vapaa-ajanvieton laadukasta tarjontaa löytyy kulttuurista, liikunnasta ja luonnosta.
- Päijät-Hämeessä arkielämä on Suomen sujuvinta ja yhteisöllisintä. Edistämme hyvinvointia eniten Suomessa.

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Toimenpidekokonaisuudet: Työtä ja toimeentuloa kylissä ja kaupungeissa

Luonnos

Päijät-Häme kehittää elinkeinorakennettaan tukemalla monimuotoista yrittäjyyttä ja varmistamalla työpaikkojen syntymisen koko maakunnassa.

- Vahvistetaan yrittäjyysmyönteistä ilmapiiriä ja yrittäjyyden monimuotoisuutta ympäri maakuntaa, mm. pk- ja perheyrittäjyys, yhteiskunnallinen ja sosiaalinen yrittäjyys.
- Tuetaan ja neuvotaan matalalla kynnyksellä erityisesti nuoria ja maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä eri vaiheissa, mm. monikielinen ohjaus, omistajanvaihdokset.
- Tuetaan järjestöjen, kuntien ja yrittäjien yhteistyötä esimerkiksi palvelutuotannossa ja työllistämisessä.
- Käynnistetään toimenpiteitä osatyökykyisten, työttömien ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien osallistumiseksi työelämää mm. yhdistysten ja urheiluseurojen kautta sekä varmistetaan työkyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen.
- Mahdollistetaan tietotyö ja etätyö koko maakunnan alueella toimivien tietoliikenneyhteyksien avulla.

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Toimenpidekokonaisuudet: Kestävää matkailua, tapahtumia ja elämyksiä

Luonnos

Salpausselän ja Suur-Päijänteen alue toimii elämysmatkailun ja tapahtumien kehittämisen runkona. Täällä kokeillaan rohkeasti uusia tapoja tehdä elämyksiä ja tapahtumia. Tavoitteena on kestävän matkailun mallialue, joka hyödyttää asukkaita, vapaa-ajanasukkaita ja vierailijoita.

- Panostetaan kestävään infrastruktuuriin, reitistöihin, esteettömyyteen ja saavutettavuuteen, ml. vesiliikenne, pyöräily, junayhteydet.
- Kehitetään kansainvälisesti kiinnostava ja erottuva matkailubrändi, joka yhdistää Päijänteen, Salpausselän ja Unescon Geoparkin vetovoimatekijät.
- Tehdään vastuullisista matkailu- ja tapahtumakäytännöistä näkyvä maakunnallinen standardi, ml. STF-sertifikaatit, ekologiset käytännöt, digitaaliset ratkaisut.
- Tuetaan uusien kansainvälisten tapahtumien saamista alueelle, hyödynnetään olemassa olevia tapahtumakonsepteja ja kehitetään uusia tapahtumia kaikkiin vuodenaikoihin, ml. liikunta, kulttuuri, kylätapahtumat.
- Kehitetään kulttuuriperintökohteita ja -reittejä sekä tuetaan kulttuuri-identiteettiä ja rakennusperintöä osana kestävää vetovoimaa ja matkailun kehittämistä.

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Toimenpidekokonaisuudet: Sujuvin ja yhteisöllisin arki Suomessa

Luonnos

Päijät-Häme tähtää maakunnaksi, jossa ihmiset voivat hyvin ja elävät aktiivista, merkityksellistä arkea. Hyvinvointi syntyy yhteisöllisyydestä, turvallisuudesta osallisuudesta, sujuvasta arjesta ja saavutettavista palveluista.

- Parannetaan arjen sujuvuutta: saavutettavat palvelut, digipalvelut, kattavat laajakaistayhteydet, esteettömyys, teiden kunto ja luovat ratkaisut liikkumiseen haja-asutusalueilla.
- Kehitetään arki- ja lähiliikuntaan ja muuhun fyysiseen aktiivisuuteen innostavaa toimintaa ja ympäristöjä.
- Kehitetään luontopohjaisia hyvinvointipalveluja, jotka yhdistävät liikunnan, kulttuurin, matkailun ja terveyden edistämisen.
- Vahvistetaan kestäväää ja kohtuullista elämäntapaa tukemalla kestäväää liikkumista, kannustamalla ravitsemussuositusten mukaiseen ruokavalioon ja lähiruuan lisäämiseen.
- Edistetään hyvinvointia koko elämänkaaren aikana vahvistamalla osallisuutta, kehittämällä palveluita sekä huomioimalla erilaiset väestöryhmät, mm. maahanmuuttajat ja heikommassa asemassa olevat.
- Tuetaan järjestöjen ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia sekä vapaaehtois- ja omaehtoista toimintaa: neuvonta, verkostot, yhteiskäyttötilat.

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Komission ehdotus vuosille 2028-2034

- 1.98 biljoonaa, joka on noin 1,26% jäsenmaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta
 - Monet keskeiset jäsenmaat ovat näin suuren ehdotuksen tyrmänneet heti, myös Suomi
- Koheesio + CAP ovat 2021-2027 kaudella yhteensä n. 765 mrd. €, kun komission ehdotus kaudelle 2028-2034 on yhteensä n. 749 mrd. €. Mutta koska koko MFF:n koko on komission ehdotuksen mukaan huomattavasti isompi, niin koheesio+CAP suhteellinen osuus rahoituskehyksestä pienenesi merkittävästi.
- National and Regional Partnership Plan (NRPP) yhdistää jäsenmaalle hallinnoitavaksi annettavat varat eli koheesio, maatalous, kalatalous, sisäasiat, maahanmuutto ja rajaturvallisuus.
- Jäsenmaiden vapaudet kasvavat merkittävästi, koska komissio ehdottaa korvamerkintöjä paljon vähemmän. Korvamerkintää ei esim. maaseudun kehittämiseen, ei harvaan asutuille alueille, eikä muille alueille kuin vähemmän kehittyneille. Näille asioille on kuitenkin varaus:
 - 295,7 mrd. € vähintään maatalouden suoriin tukiin
 - 217,8 mrd. € vähemmän kehittyneille alueille koheesiorahoitusta
 - 14% korvamerkintä sosiaaliasioille (lasketaan koheesiopotista, ei koko kirjekuoresta)
 - 10,3 mrd. € Interreg
 - 34,2 mrd. € sisäasiat, rajaturvallisuus ja maahanmuutto
- Sosiaalinen ilmastorahasto olisi vuodesta 2028 lähtien osa NRPP:tä

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Kansallisesti eteenpäin allokointi 2028-2034

Jäsenmaan täytyy allokoida resursseja alla mainittuihin kategorioihin, ottaen huomioon:

- a) ~~Vähemmän kehittyneiden alueiden erityistarpeet~~
- b) Siirtymäalueiden erityistarpeet
- c) Kehittyneet alueiden erityistarpeet
- d) Saarten ja syrjäisten alueiden erityistarpeet
- e) Itäisten raja-alueiden erityistarpeet (NUTS 2 –tasolla eli Suomessa kaikki muut olisivat raja-alueita paitsi Länsi-Suomi), etenkin turvallisuutta, rajavalvontaa ja taloudellista kehitystä koskien
- f) Pohjoisen harvaan asuttujen alueiden (NSPA) erityistarpeet
- g) Maaseutumaisten alueiden erityistarpeet, etenkin rakenteelliset ongelmat kuten vähäiset työmahdollisuudet, osaajapula, puutteet digitaalisessa infrassa sekä nuorten poismuutto
- h) Teollisen rakennemuutoksen kohdanneiden alueiden erityistarpeet, etenkin sosioekonomiset haasteet jotka aiheutuvat siirtymästä kohti EU:n ilmastotavoitteita
- i) Kaupunkiseutujen erityistarpeet (kestävä kaupunkikehittäminen)
- j) Alueellisissa suunnitelmissa huomioidut erityistarpeet, ml. oikeudenmukainen siirtymän ja älykkään erikoistumisen strategiat

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Vaikuta!

- Maakuntaohjelman hankekysely vuosille 2026-2029
<https://paijat-hame.fi/maakuntaohjelman-hankekysely/> 15.9. saakka
- Maakuntaohjelman luonnos on nähtävillä 15.9. 13.10
- Maakuntakaavan luonnos on nähtävillä 29.9. - 4.11.2025
- Seuraa liiton uutisia ja uutiskirjettä <https://paijat-hame.fi/>

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Kiitos!

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Hyvinvointiyksikön hankemessut 2025

TKKI-toiminnan merkitys hyvinvointialueelle

Kirsi Kuusinen-James

LAB 22.9.2025

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Palvelee yli 200 000
asukasta

Vastaa alueen sote- ja
pelastustoimen
palveluiden
järjestämisestä

Työllistää noin
8 200 työntekijää

Käytössä
monituottajamalli

Asukkailla
mahdollisuus vaikuttaa
monin eri tavoin

Oma budjetti,
rahoitus suurelta
osin valtiolta

TKKI- toiminnan merkitys hyvinvointialueelle

TKKI-toiminta **tukee** hyvinvointialueen sekä **valtakunnallisia tavoitteita** uudistaa toimintaa kohti **tutkimusperustaisuutta ja vaikuttavuutta**

TKI-yksikön koordinaatiotoiminnalla pyritään **luomaan edellytykset systemaattiselle ja laadukkaalle** TKKI-toiminnalle hyvinvointialueella

Toiminnalla tavoitellaan **proaktiivisuutta TKKI-toimintaan** niin sisäisessä tekemisessä kuin yhteistyösuhteissa kumppaneiden kanssa

TKI-yksikkö

Kirsi Kuusinen-James, johtaja

Tutkimus

Lääketieteellinen tutkimus

Marjo Soini
tutkimuskoordinaattori

Sosiaalialan tutkimus

Kirsi Kuusinen-James
johtaja

Tuula Carroll
Kehittämispäällikkö

Opinnäytetyöt

Taija Lehtinen
Informaatikko

Kehittäminen

Projektitoimisto

Suvi Paananen
hanketoimiston päällikkö

Anu Lindfors
kehittämispäällikkö

Kehittämisen tuki

Maiju Päivä
Kehittämispäällikkö

Marjo Lepistö

Innovaatiot

Tuula Carroll
kehittämispäällikkö

TKI-yksikössä työskentelee

- Seitsemän vakituista työntekijää
- Tutkimus- ja kehittämishankkeissa noin 100 työntekijää

Lisäksi hyvinvointialueen toimialoilla työskentelee laaja joukko kehittäjiä ja tutkijoita sekä 5 professoria

TKI-ohjelma 2024-2025: Päämäärä ja tavoitteet

TKKI-toiminnan päämäärä

TKKI-toiminta kohdistuu hyvinvointialueella tunnistettuihin tarpeisiin ja on vahvasti linkittynyt strategiaan ja palvelutasopäätökseen.

TKKI-toiminta on systemaattisesti johdettu kokonaisuus, joka läpileikkaa kaikki toimialat ja TKKI-ohjelman painopistealueet.

Toiminnan tavoitteet:

1. Päijät-Hämeen hyvinvointialue on hyväksi koettu ja haluttu tutkimuskumppani
2. Tehty tutkimus on laadukasta ja vastaa hyvinvointialueen palvelutuotannon tarpeisiin
3. Kehitystyö on osallistavaa ja ilmiöpohjaista
4. Kehitystyötä tehdään systemaattisesti kumppaneiden kanssa
5. Hyvinvointialue on vahva innovaatiotoimija ja innovaatioiden pilotointialusta maakunnassa
6. Hyvinvointialueen innovaatiotoiminta katsoo vahvasti tulevaisuuteen

Strategiamme keskeiset tavoitteet, **luonnos**

1. Lisäämme asiakaslähtöisyyttä ja toiminnan sujuvuutta
 2. Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta
 3. Haluamme olla paras työpaikka ammattilaisillemme
-

Tutkimus

Tavoitteenamme on tuottaa korkeatasoista tieteellistä tutkimusta, joka tukee alueen toimintaa edistämällä väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä laadukasta palvelutuotantoa.

Tavoitteenamme on **vahvistaa avoterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen tieteellistä tutkimustoimintaa.**

Lääketieteellinen tutkimus

Alueella tehtävä lääketieteellinen tutkimus toteutetaan hyvää kliinistä tutkimustapaa noudattaen

Tarjoamme tukijoillemme tukea tieteellisen tutkimuksen suorittamiseen alueella.

Tuotamme laadukasta lääketieteellistä tutkimusta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Sosiaalialan tutkimus

Teemme sosiaalialan tutkimusta eri palvelualoilla ja tarkoituksena on vahvistaa ja lisätä sosiaalipalveluiden tutkimusta

Tarjoamme tutkijoille tukea tieteellisen tutkimuksen suorittamiseen alueella

Tuotamme laadukasta sosiaalialan tutkimusta yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Opinnäytetyöt

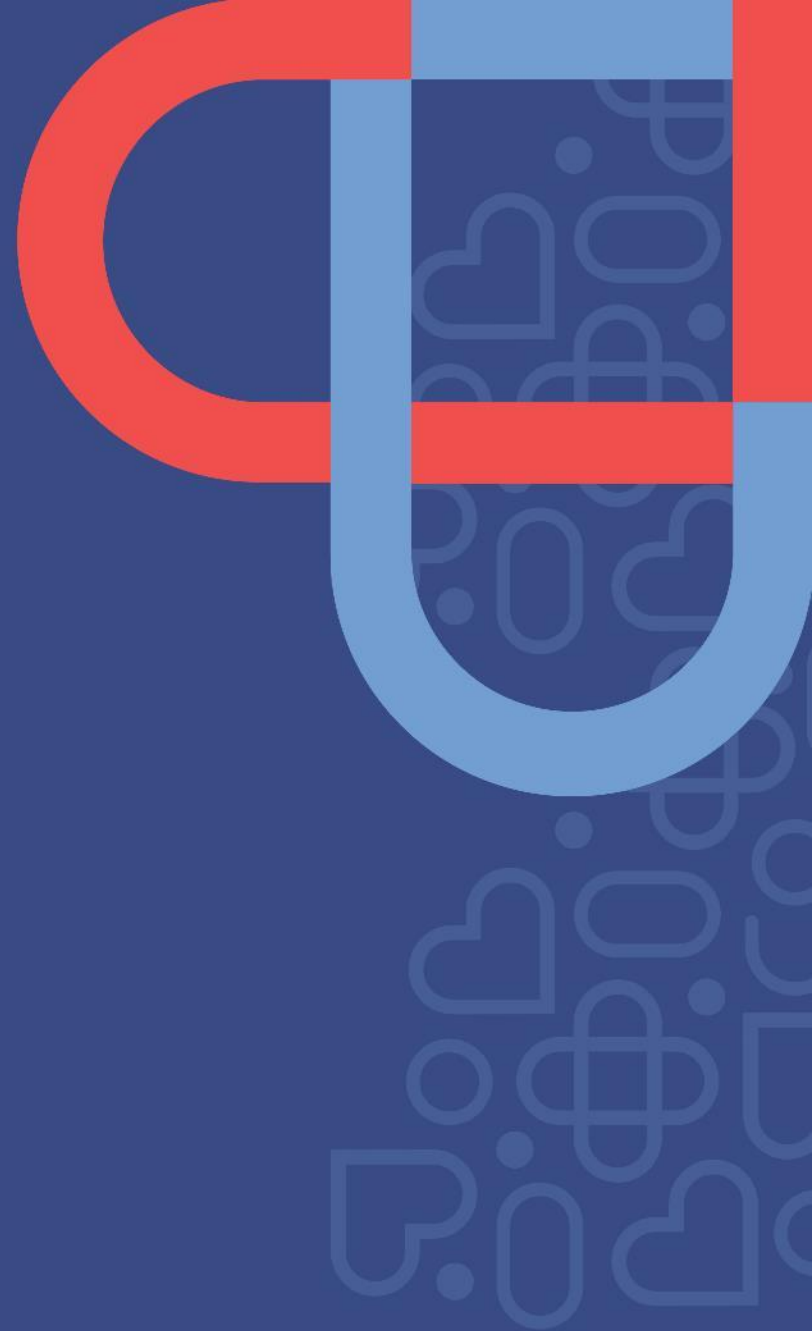
Hyvinvointialueelle tehtävät opinnäytetyöt kohdistetaan hyvinvointialueen toimintaan tai palveluprosesseihin tai eri henkilöstöryhmiin.

Tarjoamme tekijöille ajankohtaisia aiheita. **Aihepankki avautumassa**

Tuotamme työelämälähtöisiä opinnäytetöitä henkilökuntamme toiveista.

Hankerahoitus 2023-2028

Ulkoisen hankerahoituksen lukuja 9/2025

**Hankkeet
2025**

**Henkilöstöä
n. 100**

**Rahoitushaut
2024-2025**

**Rahoitushaut
onnistuminen
2024-2025
45 %**

**62
Hanketta**

**14,7 M€
Ulkoinen
rahoitus**

**27
Lähetetyt
hakemukset**

**10
Myönteistä
päättöä**

**3,8 M€
Saatu
rahoitus**

**12
Kielteinen
päättö**

**5
Päättöä
odottavaa**

**n. 2,3 M€
Haettu
rahoitus**

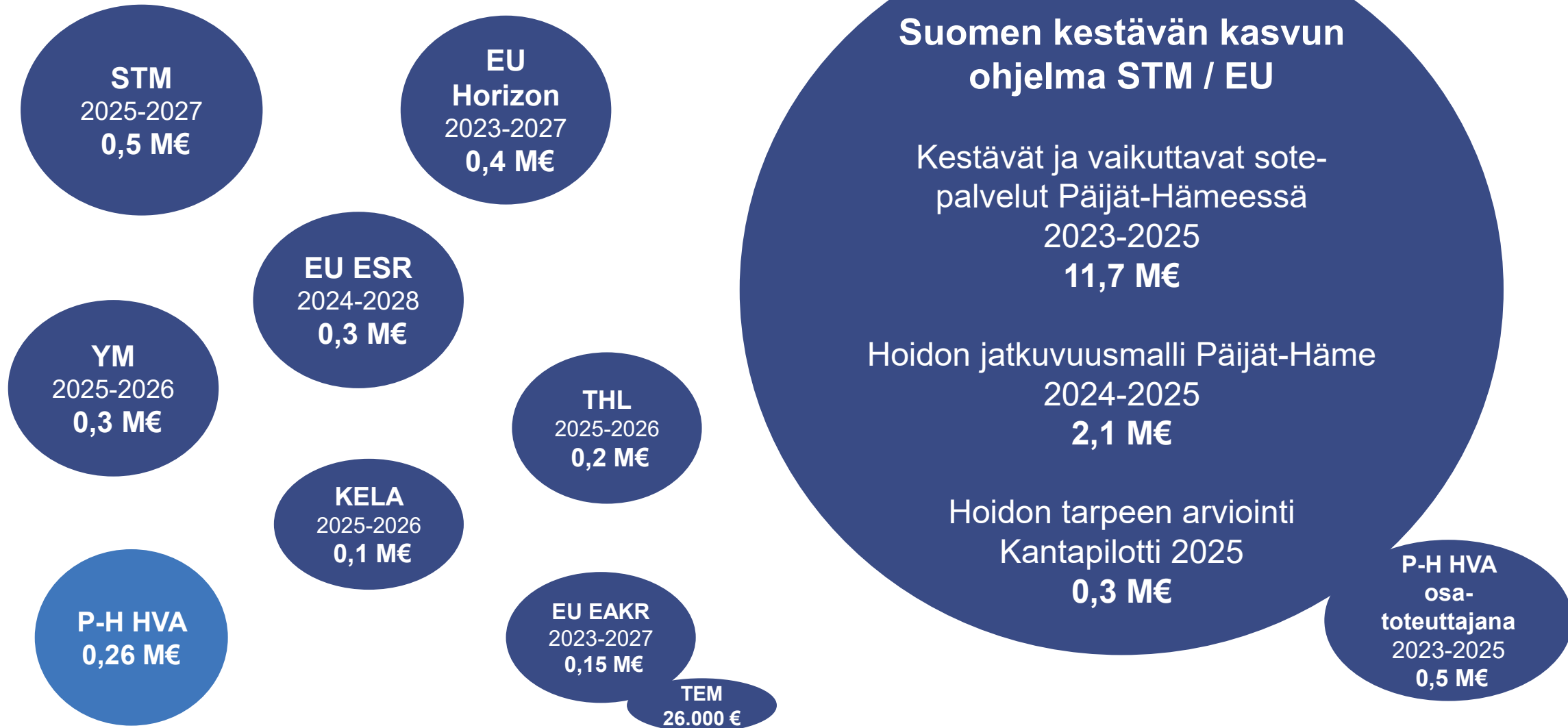
Rahoituslähteet: STM, VM, YM, THL, Kela, Horizon Europe, ESR+, EAKR, EU-rahastot

Hankerahoitus 2023–2028

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

ICT-muutostuki 2021–2025

STM 2021–2025

Valtionavustus hyvinvointialueiden perustamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksen yhteydessä toteutettavan tiedonhallinnan, tietohallinnon ja tietojärjestelmien muutoksen valmisteluun, suunnitteluun ja toteutukseen

VM 2022–2023

Valtionavustus sote- ja pelastustoimen uudistuksen välttämättömiin vuosina 2022-2023 toteutuviin ICT-valmistelukustannuksiin

13,2 M€, josta

**STM
7,2 M€ (100 %)**

**VM
6 M€ (100 %)**

”Vakiinnuttamisraha” Päijät-Hämeen hyvinvointialueella

- Toiminta- ja palvelumallien kehittäminen ja vakiinnuttaminen – 21 hanketta
- Tietojärjestelmien, digipalveluiden, robotiikan kehittäminen – 23 hanketta
- Turvallisuuden ja varautumisen kehittäminen – 6 hanketta
- Tukipalveluiden ja johtamisen kehittäminen – 4 hanketta
- Osallisuuteen liittyvä kehittäminen – 2 hanketta
- Toimitiloihin liittyvä kehittäminen – 2 hanketta

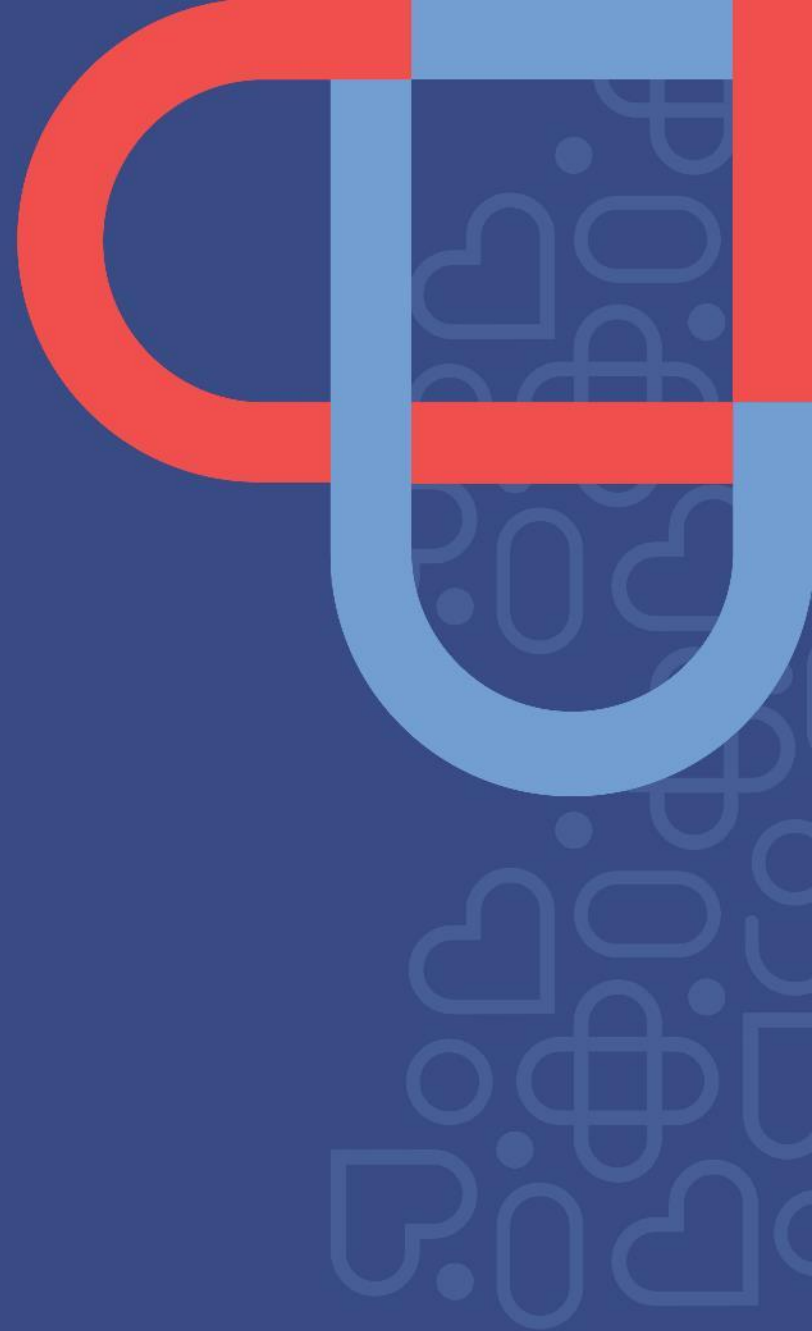

VM
2023-2025
13,2 M€

58
hanketta

Muut hankkeet

Muut hankkeet 1

Hanke	Tavoite	Rahoitus (%)
Kirjo-projekti - Kuntoutus neurokirjon lasten ja nuorten arjessa (2025-2026)	Neurokirjon lasten ja nuorten palvelujen sujuvuuden kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen sekä kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa	KELA (100 %)
Ongelmapelaamisen haittojen ehkäisy ja ennakointi (2025-2028)	Digi- ja rahapelihaittojen ehkäisy ja ennakointi Päijät-Hämeessä, olemassa olevien rakenteiden vahvistaminen	ESR (75 %)
Osallisuuden voima (2025-2027)	Systeemisen osallisuusjohtamisen mallin laatiminen osaksi alueellista hyvinvointijohtamista yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa	STM (88 %)
Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentäminen Lahdessa (2025-2026)	Lahden kaupungin ja hyvinvointialueen yhteiset pysyvät toimintarakenteet ja -mallit pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseksi ja kasvun estämiseksi	YH (80 %)
Vertaisverkkohanke (2024-2026)	Yhteistyössä Diakonissalaitoksen Vamos palveluiden sekä välilliseen kohderyhmään kuuluvien nuorten kanssa kehitetään nuorten aikuisten sujuvia palvelupolkuja siirtymävaiheissa lastensuojelusta jälkihuoltoon sekä jälkihuollosta aikuissosiaalityöhön ja/tai vammaispalveluihin	ESR (75 %)
Päijät-Hämeen ruoka-aputoiminta (2025-2026)	Vakiinnuttaa Päijät-Hämeen ruoka-aputoiminnan rakenteita, tiivistää ruoka-apua toteuttavien toimijoiden verkostoyhteistyötä ja lisätä mahdollisuuksia kohtaamisten, osallisuuden ja neuvonnan sekä hyvinvoinnin lisääntymiseen ruoka-apua hakeville	THL (100 %)
Vammaispalvelujen työnjakopilotti (2025)	Pilotin tarkoituksena on kehittää työnjakoa sosiaaliohjaajien ja sosiaalityöntekijöiden välillä vammaispalveluissa	STM (100 %)
Elma 2.0 (2024-2025) - elinvoimainen ja monimuotoinen hoiva- ja hoitoala	Maahanmuuttajien kouluttautuminen, työllistyminen ja kiinnittyminen sote-alalle	ESR (75 %)
NEAR (2023-2027) NEw sociAl seRvices: innovative tools and skills for person-centered and community-based social models	Yksilölähtöisten ja yhteisöllisten sosiaalisen työn lähestymistapojen sekä muutosta edistävien työkalujen ja ammattilaisten koulutuskäytäntöjen tunnistaminen, jakaminen ja vahvistaminen	EAKR (80 %) TEM (14 %)

Muut hankkeet 2

Hanke	Tavoite	Rahoitus (%)
Caring Nature (2024-2026) Climate neutral Initiatives for Growing health and care Unmet Requirements	Tavoitteena kehittää, pilotoida ja validoida kymmenen ratkaisua vähentämään rakennusten, jätteiden ja liikkumisen ympäristövaikutuksia sekä parantaa hallintokykyä ja henkilöstön sitoutumista kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen rooli hankkeessa on ratkaisujen pilotointi, validointi ja loppukäyttäjänä toimiminen. Hankehallinnoija Universitas Cattolica del Sacro Cuore, Italy.	Horizon (100 %)
Go Green Next (2024-2027)	Hankkeessa syvennyttään kaupunkisuunnittelun ja hyvinvoinnin yhtymäkohtiin sekä hyvinvoinnin lisäämiseen ihmisten osallisuuden osallistamisen keinoin. Hanke tukee Luontoaskel terveyteen -ohjelman toteuttamista. Hankehallinnoija National University of Ireland	Horizon (100 %)
Kestävä työmatka (2023-5/2025)	Hankkeessa pureuduttiin kestävän työmatkaliikkumisen liikkumisen esteisiin ja mahdollisuuksiin ja tavoiteltiin aktiivisesta liikkumisesta saatavia terveys- ja hyvinvointihyötyjä. Hankkeessa työskenneltiin yhdessä valittujen lahtelaisten pilottiorganisaatioiden kanssa. Hankehallinnoija Lahden kaupunki.	Horizon (100 %)

Kansallista ja
Yhteistyö-
alueittaista
kehittämistä

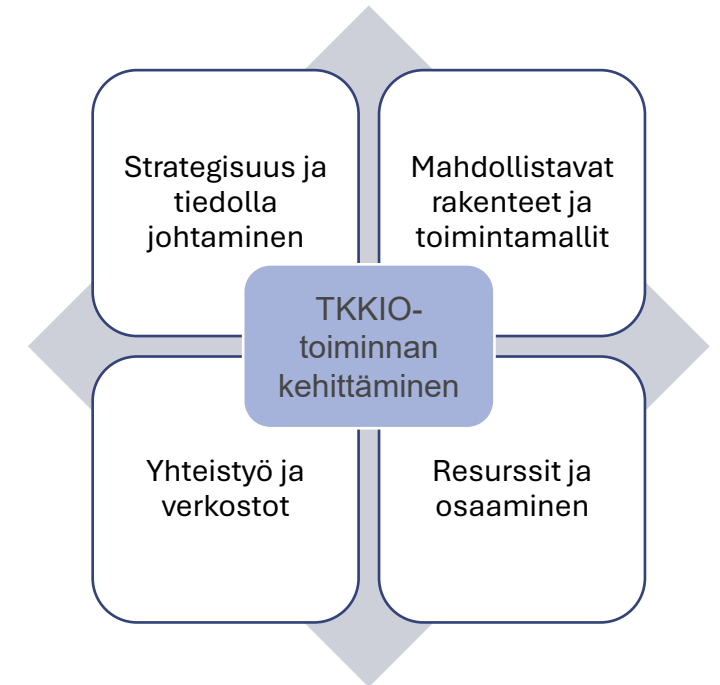

TKKI-asiantuntijaryhmän loppuraportin keskeiset jatkosuositukset

Hyvinvointi- ja yhteistyöalueiden TKKIO-toiminnan kehittämistarpeet ja -ehdotukset : Loppuraportti - Valto

- Laaditaan **kansallinen TKKIO-toiminnan toimeenpanosuunnitelma**, jossa tunnistetaan selkeät toimenpiteet, vastuut, aikataulut ja etenemisaskeleet.
 - Valtioneuvosto ja kansallinen taso (ml. STM, OKM, kansalliset rahoittajat)
 - Yo-sairaala ylläpitävät hyvinvointialueet
 - Hyvinvointialueet
- Määritellään **kansalliset mittarit ja seurantarakenteet**, joiden avulla TKKIO-toiminnan vaikuttavuutta, jatkuvuutta ja tuloksellisuutta voidaan arvioida.
- Vakiinnutetaan yhteistyöaluetasolle **pysyvät TKKIO-rakenteet ja selkeä työnjako** yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden johdolla.
- Mahdollistetaan alueiden **pitkäjänteinen kehittäminen** varmistamalla tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus sekä osallistumisoikeus kansallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin.
- Kehitetään **osaamisen johtamisen ja koulutuksen** yhteisiä malleja, jotka tukevat henkilöstön osaamisen uudistamista ja uuden tiedon jalkautumista.
- Luodaan **innovaatioympäristöjä ja pilotointikäytäntöjä**, jotka tukevat uusien ratkaisujen kokeilua ja skaalautumista palvelujärjestelmään.
- Vahvistetaan **TKKIO-toiminnan näkyvyyttä** ja vaikuttavuutta kehittämällä viestintää ja osallisuutta niin ammattilaisten, päättäjien kuin kansalaistenkin suuntaan.

E YTA TKKI-KOORDINOIVAN NEUVOTTELUKUNNAN STRATEGIAKARTTA

Ohjaavat tavoitteet	STM:n 8 tavoitetta:				Yhteistyö: toimivat rakenteet (hva, kunnat, muut toimijat), terveyden turvaaminen
	Yhtenvertaisuus palvelujen saatavuus, sote-henkilöstön riittävyys				
Visio	YTA-sopimus				STM
	"Strateginen suunnitelma, jolla varmistetaan E YTAn T&K-tarpeet sekä toiminnan yhteensopivuus valtakunnallisiin tavoitteisiin STM:n nähden"				
Prosessit	Menestytään TKI-rahoitushaissa hyödyntäen monipuolisesti eri rahoitusinstrumentteja				Neuvottelukunta
	1. Kattavat ja tehokkaat tukipalvelut E YTA:lla 2. Kapasiteetin ja toimijoiden hyödyntäminen koko E YTA:lla 3. Rahoitus- ja hakuprosessien tuki, aktiivinen ja monipuolinen eri rahoituslähteiden käyttö (BF JUKE, SA, EU) 4. Viestintä 5. Urapolut, jatkuva oppiminen ja monialainen yhteistyö				
Ressurssit ja kyvykkyydet	Rakenteelliset ja hallinnolliset resurssit	Rahoitus ja taloudelliset resurssit	Digitaaliset ja teknologiakyvykkyydet	Ihmiset ja osaaminen	Alatyöryhmät
	Yhteiset strategiat ja prosessit Nopeat ja läpinäkyvät lupaprosessit Laadun hallinta ja seurantamenetelmät Tiedolla johtaminen	Perusrahoitus ja infrastruktuuri Kilpailukykyinen projektirahoitus Start-Up ja innovaatiokiihdyttämöt Opiskelijoiden ja tutkijoiden tukeminen	AI- ja datainfrastruktuuri Tiedonhallinta ja FAIR-periaatteet Virtuaali- ja simulaatioteknologia	Taitojen kehittäminen ja jatkuva oppiminen Mentorointi- ja urapolut Monialainen yhteistyö	

Yhteistyö ja yhteenveto

- Valtakunnalliset TKKI-toiminnan kehittäminen (määrittelyt, mittarit, rakenteet & resurssit <https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/stm-rakentaa-kansallista-tiedolla-johtamisen-mallia-tkkio-toiminnalle-sidosryhmat-mukaan-syksyn-valmisteluun>)
- YTA- yhteistyö (mm. strategia, tutkimus- ja opinnäytetyöohjeet, aihepankkien koonti, hankeosaamisen vahvistaminen, yhteiset hankkeet, innovaatioiden kehittäminen)
- Hyvinvointialueen osalta
 - Maakunnallinen yhteistyö TKKI-ryhmässä ja ekosysteemiin kiinnittyminen
 - LAB:in kanssa säännöllisiä palavereita strategisen kumppanuuden ja hankevalmistelun tiimoilta
 - Vahvistettavana tutkimus- ja innovatroyhteistyö ja yhteistyö myös muiden korkeakoulujen kanssa

Yhteystiedot

TKI-yksikkö

Kirsi Kuusinen-James
johtaja
kirsi.kuusinen-james@paijatha.fi
puh. 044 729 7981

Projektitoimisto

Suvi Paananen
hanketoimiston päällikkö
suvi.paananen@paijatha.fi
puh. 044 482 8278

Anu Lindfors,
kehittämispäällikkö
anu.lindfors@paijatha.fi
puh. 044 482 3177

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Hyvinvointiyksikön hankemessut 2025

LABin ja Hyvinvointiyksikön TKI-toiminnan merkitys, hyöty ja sen tarjoamat mahdollisuudet

Hankemessut

Kati Peltonen, TKI-johtaja, Hyvinvointi-yksikkö, LAB

”

LABin strateginen tarina:

Autamme erityisesti pk-yrityksiä kehittymään (vastuullista, kestävää ja uudistavaa) kansainvälistä kasvua tekeviksi yrityksiksi. Kasvun myötä niillä on tarve ja kyky työllistää meiltä valmistuvia opiskelijoita. Kasvu luo alueellista elinvoimaa ja lisää hyvinvointia.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta

Ammattikorkeakoulut tekevät työelämää ja alueen elinkeinorakennetta edistävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa, josta **käytetään lyhennettä TKI.**

➤ [Katso video](#)

Tutkimus

Tutkimusyhteistyön kautta tarjoamme yrityksille uutta tietoa ja osaamista tulevaisuuden mahdollisuuksiin liittyen.

Kehittäminen

Kehittämistoiminnassa autamme yrityksiä uudistamaan nykyistä liiketoimintaa ja luomaan uusia liiketoimintaratkaisuja.

Innovaatio-toiminta

Innovaatiotoiminnalla varmistamme tutkimus- ja kehittämistyön laaja-alaisen hyödyntämisen ja markkinoille pääsyn.

TKI-toiminnan ominaispiirteet

Nopeat kokeilut työelämän kanssa

- Ratkaisemme yhdessä työelämän käytännön ongelmia
- Kannustamme innovaatiotoimintaan matalalla kynnyksellä

Toiminnan, osaamisen ja ratkaisujen kehittäminen

- Autamme kumppaneitamme kehittämään ja uudistamaan toimintamalleja, tuotteita ja palveluja
- Vahvistamme työelämän innovaatiokyvykkyyttä

TKI-toiminnan ominaispiirteet

Innovaatioiden testaus ja pilotointi

- Tarjoamme huipputason tutkimus- ja innovaatioympäristöjä ja niihin kytkeytyvää asiantuntemusta tuotteiden, palvelujen ja ratkaisujen tutkimiseen, kehittämiseen, testaukseen ja pilotointiin

Vaativa tutkimus- ja innovaatiotoiminta

- Mahdollistamme yritysten strategisen uudistumisen
- Tarjoamme pääsyn uuteen tietoon ja osaamiseen tulevaisuuden liiketoiminta-avausten rakentamisen pohjaksi
- Avaamme ovia kansainvälisiin innovaatioverkostoihin

LABin TKI-toiminnan painopisteet

AINEETON ARVONLUONTI

Talouden rakenteet murtuvat. Globaalit haasteet tarjoavat mahdollisuuksia erityisesti pk-yrityksille. Kansainvälinen kasvu edellyttää radikaaleja innovaatioita.

 Tuemme yritysten kasvua ja kansainvälistymistä strategisen muotoilun ja innovaatioiden kaupallistamisen ratkaisulla.

MONIKÄYTTÖISET MATERIAALIT

Ilmasto lämpenee ja luonnon kantokyky on uhattuna. Energia ja ruoka ovat kriittisiä resursseja. Materiaaleja on kierrätettävä ja hyödynnettävä monipuolisesti.

 Tuotamme biopohjaisten materiaalien ja materiaalivirtojen kestäviä ja skaalautuvia ratkaisuja.

HYVINVOIVA IHMINEN

Digitalisoitunut yhteiskunta, hyvinvoinnin murros ja muuttuva elinympäristö vaikuttavat ihmisten elämään. Hyvinvoivat yksilöt rakentavat kehittyviä, muutoskykyisiä ja vastuullisia yhteisöjä.

 Kehitämme ihmisten fyysistä aktiivisuutta, toimintakykyä ja turvallisuutta tukevia ratkaisuja.

LABin Hyvinvointiyksikön TKI-toiminta kestävää hyvivointia rakentamassa

Osaamiskärjet

Terveys ja
turvallisuus

Kestävä
uudistuminen

Ihmisarvoinen elämä

Tutkimusryhmät

Fyysinen aktiivisuus ja
toimintakyky

Hyvinvointi, terveys ja
turvallisuus digitaalisessa
muutoksessa

Moninaisuus ja
yhdenvertaisuus
työelämässä

**LAB University of
Applied Sciences**

TKI-toiminnan tuottamat mahdollisuudet yrityksille ja työelämälle: uutta tietoa, verkostoja, osaamista ja liiketoimintaa

Biopohjaisten ja antimikrobisten materiaalien kehittäminen ja käyttö suojavarusteissa/BioProt -hanke

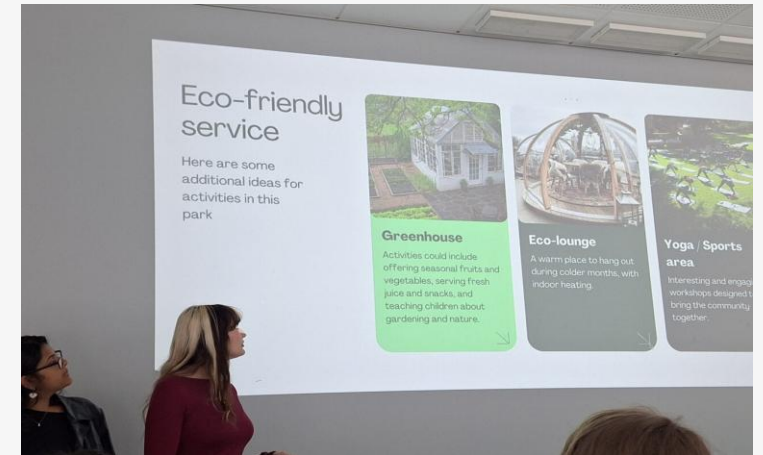

**BUSINESS
FINLAND**

Rekrytointiosaamisen kehittäminen pk-yrityksissä osatyökykyisten palkkaamiseksi/More -hanke

Luontolähtöisten palvelujen innovointia ja uusia liikeideoita/ Liiketoimintaa lähiluonnosta -hanke

(Kuva: Riikka Puhakka)

TKI-toiminnan tuottama hyöty koulutukselle ja opiskelijahyvinvointiin

LABlanssissa ensihoidon oppimisympäristönä/LABLanssi -hanke.

(Kuva: Antti Tanninen)

Tutustuminen dementiapotilaan asemaan VR-teknologiaa hyödyntäen/NEAR -hanke

(Kuva: Sami Makkula)

Interreg Europe

Lisää liikettä kampuksille – liikkumista ja palautumista tukeva opiskelu-ympäristö/Active Campus – hanke

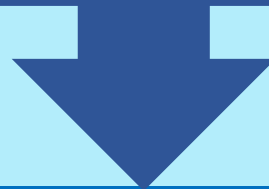

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

LAB University of Applied Sciences

TKI toiminnan tuottama hyöty opiskelijan ammatilliselle kasvulle ja työllistymiseen

Tavoittemme on olla TKI-toimintaan perustuvaa koulutusta antava innovaatiokorkeakoulu. Perusajatuksena on, että TKI-toiminnassa syntynyt osaaminen siirtyy suoraan opetukseen ja siten osaavan työvoiman kautta työelämän hyödyksi.

Koulutuksen ja työelämän yhdistäminen: Opiskelijat mukana TKI-hankkeiden toteutuksessa
-> uutta osaamista työelämään

**Ammatillisen
osaamisen ja
projekti-
osaamisen
kehittyminen**

**Yritys- ja
työelämäyhteydet**

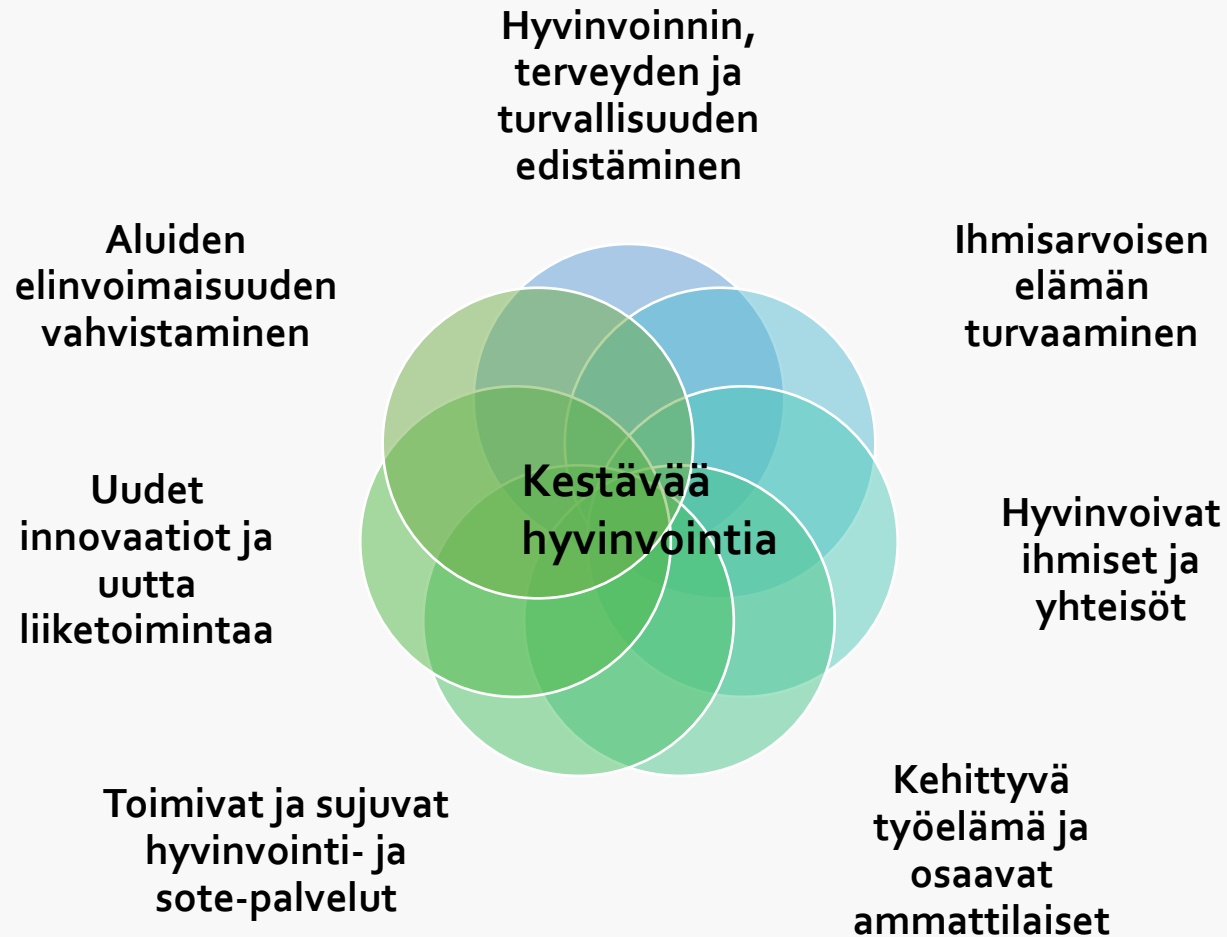
**Kansainväliset
verkostot**

**Opinnäytetyö-
aiheet**

**Työelämä- ja
yrittäjyys-
valmiuksien
kehittyminen**

**Mielenkiintoinen
tapa opiskella,
opintojen
eteneminen**

Hyvinvointiyksikön TKI-toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Kiitos!